

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการสนับสนุนงานวิชาการในโรงเรียนของศึกษานิเทศก์ อำเภอเวียงแหงจังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้คือครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน ปีการศึกษา 2551 จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม การสนับสนุนงานวิชาการในโรงเรียนของศึกษานิเทศก์ อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ ตามขอบข่ายและภารกิจงาน 6 ด้าน คือ การวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา แบบสอบถามได้รับคืนมาทั้งหมด 150 ฉบับ ร้อยละ 100 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยใช้ร้อยละ

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ในด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ผู้ตอบแบบสอบถามเกินครึ่งได้ให้ข้อมูลไว้ดังนี้ ศึกษานิเทศก์ได้สนับสนุนจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ แต่เกือบครึ่งที่ไม่แน่ใจในการสนับสนุนของศึกษานิเทศก์ คือ ให้ข้อมูลสารสนเทศแก่โรงเรียนในการวางแผนงานวิชาการ ให้คำปรึกษาแก่ครูเกี่ยวกับวิธีการวางแผนงานวิชาการของโรงเรียน สนับสนุนเอกสารความรู้ให้แก่ครูเกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ ร่วมมือกับโรงเรียนในการกำหนดเป้าหมายทางวิชาการ และมีบางส่วนที่ให้ข้อมูลว่าศึกษานิเทศก์ ไม่ได้สนับสนุนงบประมาณในการศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการวางแผนงานวิชาการ

ส่วนในด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามเกินครึ่งได้ให้ข้อมูลไว้ดังนี้ ศึกษานิเทศก์ได้สนับสนุน จัดอบรม ให้ความรู้แก่ครูในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดอบรมให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลตามสภาพจริง ให้คำแนะนำแก่ครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ให้ความรู้แก่ครูในการนำหลักสูตรไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน และจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่ครู เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลของโรงเรียน แต่เกือบครึ่งที่ไม่แน่ใจในการสนับสนุนของศึกษานิเทศก์ คือ การสนับสนุนสื่อการสอนให้แก่โรงเรียน และสนับสนุนเอกสารความรู้แก่ครูในการพัฒนา

หลักสูตรสถานศึกษา และบางส่วนที่ให้ข้อมูลว่าศึกษานิเทศก์ไม่ได้สนับสนุนสื่อการสอนให้โรงเรียน

ในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ผู้ตอบแบบสอบถามเกินครึ่งได้ให้ข้อมูลไว้ดังนี้ ศึกษานิเทศก์ได้สนับสนุน จัดอบรมให้ความรู้แก่ครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ครูเกี่ยวกับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ แต่เกือบครึ่งที่ไม่แน่ใจในการสนับสนุนของศึกษานิเทศก์คือ แนะนำเทคนิคใหม่ ๆ ในการสอนให้แก่ครู ให้คำแนะนำแก่ครูในการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนให้คำปรึกษาแก่ครูในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน และบางส่วนที่ให้ข้อมูลว่าศึกษานิเทศก์ไม่ได้นิเทศการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูอย่างสม่ำเสมอ

ส่วนในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามเกินครึ่งได้ให้ข้อมูลไว้ดังนี้ ศึกษานิเทศก์ได้สนับสนุน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน จัดอบรมให้ความรู้แก่ครู ในการทำวิจัย ให้คำปรึกษาแก่ครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน แต่เกือบครึ่งที่ไม่แน่ใจในการสนับสนุนของศึกษานิเทศก์คือ การประสานความร่วมมือกับองค์กรอื่นในการสนับสนุนเอกสารค้นคว้าประกอบการทำวิจัยให้ครู ให้คำปรึกษาแก่ครูในการทำวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรม ให้คำแนะนำแก่ครูในการเขียนรายงานการวิจัย และบางส่วนที่ให้ข้อมูลว่า ศึกษานิเทศก์ไม่ได้สนับสนุนงบประมาณสำหรับครูในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ในด้านการนิเทศการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนได้ให้ข้อมูลไว้ดังนี้ ศึกษานิเทศก์ได้เสนอแนะวิธีการพัฒนาการเรียนการสอนแก่ครู ประชาสัมพันธ์ข่าวสารเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูให้แก่โรงเรียน ให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศการศึกษา แต่เกือบครึ่งที่ไม่แน่ใจในการสนับสนุนของศึกษานิเทศก์คือ จัดอบรมให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียน ให้คำแนะนำแก่ครูในการจัดทำเครื่องมือการนิเทศการเรียนการสอน ประสานความร่วมมือการนิเทศแบบเครือข่าย และบางส่วนที่ให้ข้อมูลว่าศึกษานิเทศก์ไม่ได้สนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการนิเทศโรงเรียน

สำหรับด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนได้ให้ข้อมูลไว้ดังนี้ ศึกษานิเทศก์ได้ส่งเสริมระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนร้อยละ แนะนำครูในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี แต่เกือบครึ่งที่ไม่แน่ใจในการสนับสนุนของศึกษานิเทศก์คือ นิเทศระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูในการเขียนรายงานการพัฒนาตนเอง ให้คำแนะนำแก่ครูเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนา

คุณภาพ และบางส่วนที่ให้ข้อมูลว่าศึกษานิเทศก์ไม่ได้สนับสนุน ส่งเสริมให้ครูได้รับการศึกษา
 คุณาน โรงเรียนต้นแบบ

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึงการสนับสนุนงานวิชาการในโรงเรียน ของศึกษานิเทศก์
 อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ดังที่ผู้ศึกษาได้ประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายดังนี้

การสนับสนุนงานวิชาการในโรงเรียน ในด้านการวางแผนงานวิชาการผลการศึกษา
 พบว่า ศึกษานิเทศก์ได้สนับสนุน จัดอบรมให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ
 ซึ่งเป็นไปตามบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ที่เป็นผู้นำทางวิชาการ ซึ่งการวางแผนงานด้าน
 วิชาการเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ได้กล่าวว่า การวางแผนงาน
 ทางวิชาการเป็นสิ่งสำคัญและมีประโยชน์ต่อสถานศึกษามาก ช่วยให้เห็นปัญหาต่าง ๆ และ
 หาวิธีแก้ไขตั้งแต่เริ่มต้น ดังที่ ถนอม บุญตัน (2541) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับ
 การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสันมหาพนวิทยา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
 แม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การจัดทำแผนงานด้านวิชาการนั้น มีการสำรวจความต้องการ
 สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน มีการประชุมชี้แจงคณะครูให้ตระหนักถึง
 ความสำคัญ คล้ายกับอภินันท์ นาระตะ (2540) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางพัฒนาของ
 การนิเทศงานวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษาบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
 อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย พบว่า การวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงานด้านงานวิชาการ
 โรงเรียน เป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติงานประจำปี ส่วนการที่ไม่แน่ใจในการให้ข้อมูลสารสนเทศ
 แก่โรงเรียนในการวางแผนงานวิชาการอาจเนื่องมาจาก การขาดการติดต่อประสานงานของทาง
 โรงเรียนกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยจากสภาพอำเภอเวียงแหงที่มีที่ตั้งห่างไกลจากเขตพื้นที่
 การคมนาคมยังไม่สะดวก และยังขาดเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร ทำให้เกิดความยากลำบาก
 การประสานงานในการติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนงานวิชาการให้กับโรง เรียน
 ทั้ง ๆ ที่ข้อมูลสารสนเทศมีความสำคัญมาก และมีแนวการบริหารข้อมูลและสารสนเทศ ดังที่
 กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้กล่าวว่า การบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศดำเนินการโดยกำหนด
 ข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการของงานบริหารทั้งหมดที่จะต้องจัดเก็บร่วมกันตลอดภาคเรียนและปี
 การศึกษา มีการกำหนดเวลาในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศตามช่วงการดำเนินงานแต่ละงานให้
 เหมาะสม ควบคุมดูแลและส่งเสริมการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศให้ตรงกับสิ่งที่กำหนด และการนำ
 ข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประกอบการดำเนินงานประเมินผลงานทางวิชาการ และใช้ในการวางแผน

เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา ซึ่งคล้ายกับ ถาวร คำทะแจ่ม (2545) ได้ศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตร จังหวัดลำพูนพบว่าโรงเรียนยังขาดการวางแผนการบริหารข้อมูลสารสนเทศและได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรสร้างความตระหนักให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและควรมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานทางการศึกษาต่างๆ สำหรับการที่ไม่สนับสนุนงบประมาณในการศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ในการวางแผนงานวิชาการ อาจเนื่องมาจากการขาดงบประมาณจากเขตพื้นที่ที่จัดสรรให้หน่วยศึกษานิเทศก์ ซึ่งหน่วยศึกษานิเทศก์มีภารกิจที่รับผิดชอบดูแลโรงเรียนเป็นจำนวนมาก ทำให้จัดสรรงบประมาณสู่โรงเรียนได้น้อย ซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์ สินธุปิ่น (2541) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาของงานวิชาการของโรงเรียนโรงเรียนปงพัฒนาวิทยาคม จังหวัดพะเยา พบว่าครูไม่ค่อยมีโอกาสไปศึกษาดูงานในโรงเรียนอื่น ๆ คล้ายกับ วัฒนา มโนจิตร (2540) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่างบประมาณมีน้อยไม่เพียงพอต่อการนำมาพัฒนาการเรียนการสอน เช่นเดียวกับ บดินทร์ รัชญ์น้อม (2541) ได้ศึกษากระบวนการนิเทศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน พบว่า ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ คล้ายกับ พิสิษฐ์ คำแสน (2545) ได้ศึกษาการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลี้ จังหวัดลำพูน พบว่า การสนับสนุนงบประมาณยังน้อย

สำหรับในด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ศึกษาธิการได้สนับสนุนจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งมีความสำคัญ บทบาทของผู้บริหารมีส่วนสำคัญที่จะเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร ดังที่ วิโรจน์ สารรัตนะ (2544) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ มีความรู้ ในทฤษฎีและปรัชญาของหลักสูตร จากบทบาทผู้นำของผู้บริหารก็จะผลักดันสู่การปฏิบัติของครู ซึ่งชาติ ภัคดี (2543) ได้ศึกษาการดำเนินงานกิจกรรมเสริมหลักสูตร ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนวชิรวิทย์ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าผู้บริหารได้ชี้แจงนโยบายและเป้าหมายในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ครูและนักเรียนทราบ ซึ่ง ถาวร คำทะแจ่ม (2545) ได้ศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรจังหวัดลำพูน พบว่า มีการปฏิบัติมาก ในภาพรวม คือการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนการที่ไม่แน่ใจในการสนับสนุนสื่อการสอนให้แก่โรงเรียนและการสนับสนุนเอกสารความรู้แก่ครูในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อาจเนื่องมาจากจำนวนสถานศึกษาที่มีจำนวนมากต่อเขตพื้นที่รับผิดชอบ ทำให้การจัดสรรสื่อและเอกสารความรู้ที่ได้มีมากเท่าที่ควร ทั้ง ๆ ที่เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ของครู ดังที่สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548) ได้กล่าวว่า ส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ทุกประเภท ซึ่ง อภินันท์ นาระตะ (2540) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาของการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย พบว่ามีการปฏิบัติค่อนข้างมาก คือการจัดการเอกสารหลักสูตรให้แก่ครู โดยผู้บริหารเป็นผู้พิจารณาจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คล้ายกับ วารุณี โพธาสินธุ์ (2541) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำสื่อการเรียนการสอน ส่วนการที่ไม่สนับสนุนสื่อการสอนให้แก่โรงเรียนอาจเนื่องมาจาก จำนวนโรงเรียนมีจำนวนมาก และ มีความเข้าใจว่าโรงเรียนได้รับงบประมาณรายหัวแล้วให้บริหารจัดการภายใน จึงทำให้การสนับสนุน สื่อการสอนมีน้อย ดังที่ วัฒนา มโนจิตร (2540) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่นเดียวกับ ณรงค์์ สินธุปิ่น (2541) ได้ศึกษาสภาพปัญหาของงานวิชาการ ของโรงเรียนปงพัฒนาวิทยาคม จังหวัดพะเยา พบว่า สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอสำหรับในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ศึกษานิเทศก์ได้สนับสนุนจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูในการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548) กล่าวว่า นอกจากมุ่งปลูกฝังด้านปัญญาพัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณแล้ว ยังมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ด้วย ควรใช้รูปแบบ/วิธีการที่หลากหลาย ในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง 3 ประการคือ ความรู้ อารมณ์ และทักษะ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุตามเป้าหมาย ดังที่ ชาลี ภักดี (2543) ได้ศึกษาการดำเนินงานกิจกรรมเสริมหลักสูตร ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนวชิรวิทย์ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อาจารย์ได้ให้นักเรียนมีอิสระในการจัดตั้งชุมนุม โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายและขอขบ่ายในการทำกิจกรรม ถือว่าเป็นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนการที่ไม่แน่ใจในการสนับสนุนการแนะนำเทคนิคใหม่ ๆ ในการสอนให้แก่ครู อาจเนื่องมาจากตัวศึกษานิเทศก์ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาตนเอง ขาดความรู้ทักษะด้านเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการแสวงหาความรู้ที่ทันสมัยต่อเหตุการณ์ จึงทำให้ไม่สามารถแนะนำเทคนิคหรือความรู้ใหม่ ๆ ให้กับครูได้ทั้งๆที่การนิเทศมีความสำคัญต่อครูมากดังที่ ชารี มณีศรี (2542) ได้กล่าวว่า

การนิเทศมุ่งหมายที่จะช่วยครูที่สอนดียิ่งขึ้น ช่วยเด็กให้ได้เรียนดีขึ้น และปรับปรุงโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น การนิเทศการศึกษามีความละเอียดลออ และสลับซับซ้อนมากกว่าการนิเทศในอาชีพอื่น ๆ

ในทำนองเดียวกันกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ได้กล่าวว่า ความมุ่งหมายของการนิเทศ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการบริหารและงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อสำรวจ วิเคราะห์ วิจัยและประเมินผลเพื่อปรับปรุงคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา เพื่อพัฒนาหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน และเอกสารทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการ และจำเป็นของสถานศึกษา และครูอาจารย์ และ เพื่อพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะครูอาจารย์ให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ อันจำเป็นที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอน การจัดการศึกษาทั้งให้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้

ดังนั้นศึกษานิเทศก์ควรพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เป็นผู้นำทางวิชาการ ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อที่สามารถให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่ครูได้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการจัดการศึกษา ส่วนการที่ไม่สนับสนุนการนิเทศการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูอย่างสม่ำเสมอ อาจเนื่องมาจาก การที่ศึกษานิเทศก์มีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบหลายด้าน ทั้งเป็นผู้นำทางวิชาการ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินกิจกรรมทางวิชาการ ตลอดจนประสานความร่วมมือระหว่างเขตพื้นที่กับโรงเรียน และอาจด้วยจำนวนของศึกษานิเทศก์มีน้อย ไม่เพียงพอต่อการให้บริการทางวิชาการแก่โรงเรียน ทั้ง ๆ ที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548) มุ่งหวัง ให้พัฒนาด้านปัญญา อารมณ์ เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามสภาพจริง

ในการปฏิบัติไม่อาจทำได้เต็มที่ ดังที่ อภินันท์ นาระตะ (2540) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางพัฒนาของการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนประถมศึกษาบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ได้เสนอแนวทางพัฒนา การนิเทศนั้น ควรศึกษาสภาพปัจจุบันที่เป็นจริง ศึกษาปัญหาและความต้องการ วางแผน การนิเทศอย่างเป็นรูปธรรม ปฏิบัติตามแผนอย่างเคร่งครัด ต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และมีการติดตาม ประเมินผล อย่างเป็นระบบ

สำหรับด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ได้สนับสนุนการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังที่ กรมวิชาการ (2542) ได้กล่าวว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้ให้ความสำคัญของการวิจัย ใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งผู้สอนผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน ดังที่ พิสิษฐ์ คำแสน (2545) ได้ศึกษาการส่งเสริม การทำวิจัยในชั้นเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลี่ จังหวัดลำพูน พบว่า ครูผู้สอนมีความตระหนัก เห็นความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนต่อการพัฒนาคุณภาพ

การเรียนการสอนและต่อความก้าวหน้าในวิชาชีพครู คล้ายกับรัตนภรณ์ วรรณคำ (2549) ได้ศึกษาสภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษาในอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าครูมีการทำวิจัย และได้รับการสนับสนุนเพื่อทำวิจัยในชั้นเรียน โดยปรึกษาเพื่อนครูที่มีความรู้ และทางโรงเรียนจัดหาเอกสารตำรา วารสารงานวิจัยไว้ที่ห้องสมุด และจัดอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครู โดยนำปัญหาจากการเรียนการสอนมาทำวิจัย ดังที่คูลิต จันทรพง (2548) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน และได้ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ส่วนที่ไม่แน่ใจในการสนับสนุนการประสานความร่วมมือกับองค์กรอื่นในการสนับสนุน เอกสารค้นคว้าประกอบ การทำวิจัยให้ครู อาจเนื่องมาจาก ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ทำให้ครูขาดเอกสารประกอบในการทำวิจัย เนื่องจากโดยภาพรวมของครูทั่วไปเป็นครูที่เพิ่งบรรจุ รับราชการ ไม่มีประสบการณ์ในการทำวิจัย แต่มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ ดังที่ พิสิษฐ์ คำแสน (2545) ได้ศึกษาการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอเถี จังหวัดลำพูน พบว่า ครูผู้สอนมีความตระหนัก เห็นความสำคัญของการทำ วิจัยในชั้นเรียนต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและต่อความก้าวหน้าในวิชาชีพครู คล้ายกับ รัตนภรณ์ วรรณคำ (2549) ได้ศึกษาสภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา ในอำเภอ ไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนและอยู่ระหว่างดำเนินการ โดยทำ 1 เรื่องต่อคนนำผลการวิจัยไปพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และมีความต้องการ การจัดตารางสอนและภาระงานที่พอเหมาะแก่บุคลากร รวมทั้งการจัดอบรมให้ความรู้ในการทำวิจัย ในชั้นเรียน ส่วนการที่ไม่สนับสนุนงบประมาณสำหรับครูในการทำวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อาจเนื่อง มาจากการขาดการสนับสนุนงบประมาณจากเขตพื้นที่ ที่จัดสรรให้ฝ่ายงานศึกษานิเทศก์ และด้วยจำนวน โรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบมีมากทำให้ไม่สามารถสนับสนุนงบประมาณได้ เพียงพอ ดังที่ พิสิษฐ์ คำแสน (2545) ได้ศึกษาการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเถี จังหวัดลำพูน พบว่าครูผู้สอนต้องการ ให้มีการส่งเสริมสนับสนุนทางด้านเวลา งบประมาณ เอกสาร วัสดุ อุปกรณ์ และวิทยากร และ เสนอแนะให้เพิ่มการสนับสนุนในทุก ๆ ปัจจัยอย่างเป็นระบบ คล้ายกับรัตนภรณ์ วรรณคำ (2549) ได้ศึกษาสภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษาในอำเภอไชยปราการ จังหวัด เชียงใหม่ พบว่า ครูมีความต้องการงบประมาณ เงินทุน เงินรางวัล และค่าตอบแทน จัดหาเอกสาร ตำราทางวิชาการ วัสดุอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก และจัดอบรมเกี่ยวกับการใช้วัสดุอุปกรณ์

เช่นเดียวกับ นางคราญ ยันต์ทองอยู่ (2549) ได้ศึกษาความพร้อมในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอสารภี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ เขต 4 พบว่า การสนับสนุนงบประมาณในการวิจัยยังน้อย และครูต้องการปัจจัยพื้นฐานในการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ งบประมาณ ผู้ให้คำปรึกษา

สำหรับด้านการนิเทศการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบครึ่งไม่แน่ใจในการสนับสนุนของศึกษานิเทศก์ คือจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียน อาจเนื่องมาจากความไม่เข้าใจในบทบาทของครูผู้สอนที่ต้องทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศด้วย อาจมีความเข้าใจว่าหน้าที่นิเทศการสอนเป็นหน้าที่ของผู้บริหารเท่านั้น โดยความเป็นจริงนั้น การนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนสามารถทำได้ในรูปแบบของทีมงานซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังที่ ชารี มณีสรี (2542) ได้กล่าวว่า การนิเทศมุ่งหมายที่จะช่วยให้ครูที่สอนดียิ่งขึ้น ช่วยเด็กให้ได้เรียนดีขึ้นและปรับปรุงโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่ง บุญ คำใจหนัก (2545) ได้ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลำพูน พบว่า กิจกรรมที่มีการปฏิบัติมากคือ กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนใน คล้ายกับ สุรีพร พิจิตรธรรม (2541) ได้ศึกษากิจกรรมการนิเทศภายในในโรงเรียนประถมศึกษา เทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า ขาดความร่วมมือในการวางแผนและแสดงความคิดเห็น การยอมรับ และการแสดงความคิดเห็น ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติ คล้ายกับ วัฒนา จันทนุพาน (2542) ได้ศึกษา การปฏิบัติกรตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองลำพูน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ เทคนิค และทักษะกระบวนการนิเทศภายใน เวลาการนิเทศไม่สม่ำเสมอ และขาดการติดตามจากหน่วยเหนือ ส่วนที่ไม่สนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการนิเทศโรงเรียน อาจเนื่องมาจากขาดการสนับสนุนจากเขตพื้นที่การศึกษาเพราะเขตพื้นที่การศึกษา มีหลายฝ่ายงานที่ต้องดูแลรับผิดชอบส่งผลถึงการได้รับงบประมาณของฝ่ายศึกษานิเทศก์ที่จะจัดสรรงบประมาณให้ศึกษานิเทศก์ เพื่อที่จะนำไปสนับสนุนโรงเรียน เพราะงบประมาณมีความสำคัญต่อการนิเทศโรงเรียนทั้งหมด แต่ในสภาพความเป็นจริง โรงเรียนยังได้รับงบประมาณน้อย ดังที่ วัฒนา มโนจิตร (2540) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า งบประมาณมีน้อยไม่เพียงพอต่อการนำมาพัฒนาพัฒนาการเรียนการสอน คล้ายกับ สุรีพร พิจิตรธรรม (2541) ได้ศึกษากิจกรรมการนิเทศภายในในโรงเรียนประถมศึกษา เทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่าอุปสรรคอย่างหนึ่งในการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในคือขาดงบประมาณ แรงจูงใจ ขาดการแนะนำ

สำหรับด้านการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถาม เกือบครึ่งไม่แน่ใจในการสนับสนุนของศึกษานิเทศก์ ในส่วนของการสนับสนุนการนิเทศระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ อาจเนื่องมาจากศึกษานิเทศก์ไม่ได้นิเทศระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ในบางครั้งการออกนิเทศอาจมาในรูปแบบของ การนิเทศร่วมกับภารกิจอื่น ของเขตพื้นที่การศึกษา ไม่ได้วางแผนไว้อย่างเป็นระบบ ทำให้คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ทราบถึงกระบวนการนิเทศคล้ายกับวัฒนา จันทนุพาน (2542) ได้ศึกษา การปฏิบัติการตามกระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา อำเภอเมืองลำพูน พบว่า เวลาในการนิเทศไม่สม่ำเสมอ และขาดการกำกับติดตามจากหน่วยเหนือ ซึ่งก็คือฝ่ายศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คล้ายกับ รุ่งศิริ นไตรโยธี (2542) ได้ศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้นิเทศมีงานรับผิดชอบมาก ไม่มีเวลานิเทศนิเทศไม่ต่อเนื่อง ขาดการประเมินผล ในส่วนที่ไม่สนับสนุนส่งเสริมให้ครูได้รับการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ อาจเนื่องมาจากขาดการสนับสนุนจากเขตพื้นที่การศึกษาที่จะจัดสรรงบประมาณให้ฝ่ายศึกษานิเทศก์ที่จะนำไปสนับสนุนโรงเรียน จากสภาพความเป็นจริง โรงเรียนยังได้รับงบประมาณน้อย ดังที่ ณรงค์ สินธุปิ่น (2541) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาของงานวิชาการของโรงเรียนโรงเรียนปงพัฒนวิทยาคม จังหวัดพะเยา พบว่า ครูไม่ค่อยมีโอกาสไปศึกษาดูงานในโรงเรียนอื่น ๆ คล้ายกับวัฒนา มโนจิตร (2540) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า งบประมาณมีน้อยไม่เพียงพอต่อการนำมาพัฒนาพัฒนาการเรียนการสอน คล้ายกับพิสิษฐ์ คำแสน (2545) ได้ศึกษาการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลำพูน พบว่า การสนับสนุนงบประมาณยังน้อย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในภาพรวมของการสนับสนุนงานวิชาการในโรงเรียนของศึกษานิเทศก์ อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ ศึกษานิเทศก์ ได้สนับสนุนจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ จัดอบรม ให้ความรู้แก่ครูในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดอบรมให้ความรู้แก่ครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน เสนอแนะวิธีการพัฒนาการเรียนการสอนแก่ครูส่งเสริมระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน แต่ยังมีบางส่วนที่ยังไม่แน่ใจว่าศึกษานิเทศก์ ได้สนับสนุน ให้ข้อมูลสารสนเทศแก่โรงเรียนในการวางแผนงานวิชาการ สนับสนุนสื่อการสอนให้แก่โรงเรียน และสนับสนุนเอกสารความรู้แก่ครูในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แนะนำ

เทคนิคใหม่ๆ ในการสอนให้แก่ครู การประสานความร่วมมือกับองค์กรอื่นในการสนับสนุน เอกสารค้นคว้าประกอบการทำวิจัยให้ครู จัดอบรมให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการ ของโรงเรียนนิเทศระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ และบางส่วนของ ศึกษานิเทศก์ไม่ได้สนับสนุนงบประมาณในการศึกษาครูงาน โรงเรียน โรงเรียนต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการวางแผนงานวิชาการ สำหรับครูในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน และเพื่อใช้ในการนิเทศโรงเรียน รวมถึงสื่อการสอนให้โรงเรียน และนิเทศการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครู อย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาค้นคว้า ทำให้ได้ทราบถึงการสนับสนุนงานวิชาการในโรงเรียน ของศึกษานิเทศก์ อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษามีข้อสังเกตประการหนึ่งคือ จากผลการศึกษา ศึกษานิเทศก์สนับสนุนงานของโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน แต่ค่าร้อยละของผล การศึกษา ที่ได้ค่อนข้างต่ำ แสดงให้เห็นว่า ในสภาพความเป็นจริงการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ยังปฏิบัติงานได้ไม่ค่อยเต็มที่อาจเนื่องมาจากจำนวนบุคลากรในฝ่ายศึกษานิเทศก์ งบประมาณและ ระยะเวลา จากสำนักงานเขตพื้นที่ถึงอำเภอเวียงแหงมีความห่างไกล ไม่อาจบริการครูและบุคลากร ทางการศึกษาได้อย่างทั่วถึง จึงขอเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทาง ในการสนับสนุนงานวิชาการใน โรงเรียนอำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ฝ่ายศึกษานิเทศก์ ควรมีหน่วยงานหรือบุคลากรที่ให้บริการทางวิชาการให้กับอำเภอ เวียงแหง โดยเฉพาะ เพื่อการติดต่อประสานงานที่คล่องตัว มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อ การพัฒนาการศึกษาในอำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
2. ฝ่ายศึกษานิเทศก์ ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการติดต่อประสานงานกับโรงเรียน เพื่อลดเวลาในการเดินทาง เพื่อติดต่อสื่อสาร ประสานงาน เช่น ระบบส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ระบบสื่อสารผ่านดาวเทียม
3. ฝ่ายศึกษานิเทศก์ ควรให้การสนับสนุน และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้กับโรงเรียนที่ยังขาดแคลน เพื่อใช้ติดต่อ สื่อสารและประสานงาน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. การศึกษาในครั้งนี้เน้นความคิดเห็นของบุคลากรในภาพรวม ซึ่งผลการศึกษาไม่ได้แยกให้เห็นชัดเจนถึงตำแหน่งงานของประชากร ควรมีการศึกษาที่แยกตำแหน่งงานที่ได้รับการสนับสนุนงานวิชาการจากศึกษานิเทศก์ จะทำให้มองเห็นการสนับสนุนงานวิชาการชัดเจน
2. การศึกษาในครั้งนี้ ใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบไม่แน่ใจพอสมควร เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกถึงเหตุผล ควรใช้เครื่องมือประเภทอื่นในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น การสัมภาษณ์
3. การศึกษาในครั้งนี้ ใช้ประชากรคือครูและผู้บริหารในอำเภอเวียงแหง ควรมีการขยายกลุ่มประชากรให้ครอบคลุมทั้งเขตพื้นที่ เพื่อที่จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นภาพรวมของเขตพื้นที่ และนำผลการศึกษา มาเป็นแนวทางในการจัดกรอบการสนับสนุนงานวิชาการของเขตพื้นที่ โดยฝ่ายศึกษานิเทศก์
4. การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาการสนับสนุนงานวิชาการในโรงเรียนตามขอบข่ายภารกิจงาน 6 ด้าน ควรมีการขยายขอบเขตเนื้อหาให้ครอบคลุม ขอบข่ายและภารกิจของงานวิชาการทั้งหมด